

**PROGRESYWNY CZY LINIOWY –
JAKI PODATEK DLA OBYWATELA
I PRZEDSIĘBIORCY?**

**AGNIESZKA
MIKINA**

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania podstaw przedsiębiorczości w szkole ponadpodstawowej

opracowany w ramach projektu

**„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących
w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego
w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”**

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

WARSZAWA 2019

Redakcja merytoryczna – Anna Kasperska-Gochna
Recenzja merytoryczna – dr Joanna Koprowicz
dr Rafał Borkowski
Urszula Borowska
Jadwiga Iwanowska

Redakcja językowa i korekta – Editio

Projekt graficzny i projekt okładki – Editio

Skład i redakcja techniczna – Editio

Warszawa 2019
Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons – Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat lekcji:

Progresywny czy liniowy – jaki podatek dla obywatela i przedsiębiorcy?

Klasa/Czas trwania lekcji:

II/45 minut

Cel ogólny:

Uczeń porównuje zalety i wady stosowania podatku dochodowego liniowego i progresywnego (Blok 2)

Cele operacyjne – uczeń:

- identyfikuje zalety i wady stosowania podatku dochodowego liniowego i progresywnego dla obywatela i przedsiębiorcy,
- wskazuje konsekwencje gospodarcze stosowania każdego z rodzajów podatku,
- doskonali umiejętność porozumiewania się, współpracy, dyskusji, argumentowania, korzystania z różnych źródeł informacji i tworzenia informacji.

Metody/Techniki/Formy pracy:

metoda debaty, dyskusja. Praca zbiorowa, indywidualna – jednolita, grupowa – zróżnicowana.

Środki dydaktyczne:

komputer, rzutnik multimedialny, meble szkolne w ustawieniu do debaty, kolorowe kartki samoprzylepne.

Opis przebiegu lekcji

Zastosowane w opisie skróty: n. – nauczyciel; u. – uczniowie

Działania przygotowujące do lekcji: N. wybiera dwie 4- lub 5-osobowe drużyny u. chętnych do udziału w debacie. Drużyny losują, czy będą „bronić” liniowego, czy progresywnego podatku dochodowego od osób fizycznych i prawnych. Drużyny u. przygotowują krótkie prezentacje oraz argumenty do dyskusji, korzystając z posiadanej wiedzy i różnych źródeł informacji. Zwracają uwagę na zalety stosowania wybranego rodzaju podatku oraz wady podatku grupy przeciwnej. N. wyznacza również ucznia, który będzie prowadził debatę i wspólnie z nim ustala zasady debaty m.in. w jakiej kolejności będą występować mówcy, ile czasu będą mieli na wypowiedź, kiedy i ile pytań będzie mogła zadawać publiczność. U. – widzowie przygotowują kryteria oceny koleżeńskiej drużyn debatujących, uwzględniając takie kryteria jak: umiejętność doboru i selekcji prezentowanych informacji, sposób prezentacji, komunikatywność, jasność przekazu, sposób odpowiadania na pytania itp. i przekazują je n. do akceptacji.

Przebieg lekcji

1. N. przedstawia u. cele lekcji w „języku ucznia”.
2. N. prosi u., którzy będą stanowili widownię debaty, aby przedstawili swoje zdanie na temat stosowania konkretnego rodzaju podatku liniowego lub progresywnego, przyklejając kolorowe kartki w wyznaczonych miejscach na tablicy.
3. Przedstawiciel u. – widzów, którzy dokonają oceny koleżeńskiej debatujących, prezentuje opracowane kryteria.
4. U. prowadzący debatę przedstawia krótko jej zasady i zaprasza drużyny do zajęcia wyznaczonych miejsc dla debatujących (drużyny siadają przy stolikach naprzeciw siebie).
5. Przedstawiciele drużyn prezentują krótko przygotowane informacje nt. zalet stosowania podatków liniowych i progresywnych. Kolejni mówcy wskazują wady stosowania podatków prezentowanych przez drużynę przeciwną. Następni mówcy przedstawiają przygotowane argumenty, odnosząc się do wypowiedzi poprzedników.
6. Po zakończeniu debaty drużyn, prowadzący debatę zaprasza do zadawania pytań publiczność (po 2–3 pytania do każdej drużyny). Przedstawiciele drużyn odpowiadają na pytania publiczności.
7. Podsumowanie i ocena: N. prosi, aby u. – widzowie debaty – zdecydowali, czy w wyniku debaty zmieniła się ich opinia na temat stosowania podatku liniowego i progresywnego, pozostawiając lub przenosząc przyklejone na początku lekcji na tablicy kartki. Wybranych 3 przedstawicieli u. – widzów przedstawia ocenę koleżeńską drużyn, akcentując, co zasługuje na pochwałę, a jakie elementy wymagają poprawy. N. ocenia pracę u., którzy przygotowali debatę, biorąc pod uwagę prezentowane informacje, argumenty oraz udział w dyskusji. Ocenia również pracę u. prowadzącego debatę, a także aktywność u. – widzów zadających pytania i prezentujących ocenę koleżeńską. N. uwzględnia zalecenia do oceniania u. ze SPE, szczególnie jeżeli brali udział w pracach grup debatujących.

Komentarz metodyczny

Podczas zajęć należy zwrócić szczególną uwagę na wdrażanie założeń konstruktoryzmu (zgodnie ze wskazówkami zamieszczonymi w programie), kształtowanie kompetencji kluczowych oraz, jeżeli w klasie są uczniowie ze SPE, na ich wspieranie i dostosowanie zadań, wymagań (w grupach debatujących) i sposobów oceny do indywidualnych zaleceń i wskazówek zawartych w programie nauczania. W szczególności, zgodnie z zasadami konstruktoryzmu, wykorzystując metodę debaty należy bazować na wiedzy i doświadczeniach uczniów, zachęcać do samodzielnego poszukiwania informacji, wyrabiania sobie opinii na dany temat, porządkowania i systematyzowania posiadanych i nowo zdobytych wiedzy i umiejętności. Należy zwrócić uwagę na praktyczny aspekt zajęć i podkreślić

wynikające z przeprowadzonej debaty zalety i wady poszczególnych rodzajów podatków dla każdego człowieka jako pracownika lub/i przedsiębiorcy. W zakresie kształtowania kompetencji kluczowych uczniowie powinni szczególnie doskonalić umiejętność krytycznego i odpowiedzialnego korzystania z ICT, wykorzystania ich w procesie uczenia się w zakresie pozyskania, przetwarzania i tworzenia informacji, a także porozumiewania się, dyskusji, argumentowania oraz szacunku dla rozmówcy.